

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 84:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

Af Agerschou (SF) m.fl.
(Fremsat 10/11 88).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Socialministeren (Aase Olesen):**

Det foreliggende lovforslag medfører, at arbejdsgiverperioden i dagpengeloven sættes op fra 1 uge til 3 uger.

Som begrundelse for lovforslaget har forslagsstillerne i bemærkningerne til dette anført, at det skulle være en kendsgerning, at meget sygefravær direkte kan henføres til forhold på arbejdspladsen, og at der bør være et direkte økonomisk incitament for arbejdsgiveren til at indrette arbejdsmiljøet på en sådan måde, at mest mulig sygelighed undgås. Dette kan bl.a. ske – siger forslagsstillerne – ved, at arbejdsgivere i rimelig grad bidrager til udgifterne i forbindelse med sygedagpenge.

I bemærkningerne til lovforslaget har forslagsstillerne desuden anført, at forslaget vil medføre en offentlig besparelse, og at danske arbejdsgivers udgifter til sociale formål er af en meget lille størrelsesorden i forhold til udgifterne i de lande, som vi normalt sammenligner os med.

Naturligvis er vi i regeringen i princippet positivt stemt over for forslag til offentlige besparelser, og det er også sjældent, at vi her i Tinget fra SF's side ser forslag, der har sådanne konsekvenser, så vi takker for ideen. Men lad mig kort erindre om, hvorfor vi nu siden 1. april i år har haft en arbejdsgiverperiode i dagpengeloven på 1 uge.

Nedsættelsen af arbejdsgiverperioden fra 5 uger til 1 uge var et led i trepartsaftalen mellem

den daværende regering og arbejdsmarkedets parter. Denne trepartsaftale havde som bekendt til formål at nedbringe arbejdsgivernes omkostninger og herigennem styrke konkurrenceevnen og beskæftigelsen.

Loven om nedsættelse af arbejdsgiverperioden til 1 uge blev vedtaget af Folketinget få dage før jul sidste år og blev, som alle sikkert husker, efter vanskelige forhandlinger mellem Socialministeriet, Finansministeriet og arbejdsmarkedets parter i marts i år efterfulgt af en lov vedrørende administration af ordningen. Denne lov begrænsede de administrative merudgifter, som nedsættelsen af arbejdsgiverperioden nødvendigvis måtte medføre, mest muligt.

Med disse seneste ændringer blev loven imidlertid uoverskuelig og vanskelig at administrere, og de grundlæggende forudsætninger for en række særregler og for de forsikringsordninger, som er tilknyttet dagpengesystemet, blev forrykket afgørende. Derfor blev der nedsat et udvalg, der har til opgave at foretage en detaljeret gennemgang af dagpengeloven og af administrationen af denne. Dette udvalg, hvori bl.a. deltager repræsentanter for arbejdsmarkedets parter, er nu i fuld gang med arbejdet og skal herunder se på spørgsmålet om finansieringen af ordningen og muligheden for at nedbringe udgifterne ved denne.

Det er regeringens holdning, at der ikke bør foretages ændringer i arbejdsgiverperioden nu, både under hensyntagen til, at den nylige nedsættelse af denne var et led i en samlet lovpakke, og under hensyntagen til, at der er nedsat det ovennævnte udvalg. Når resultatet af udvalgets arbejde foreligger den 1. juli 1989, regner jeg med, at der vil kunne fremsættes forslag om en samlet og mere hensigtsmæssig dagpengeordning.

Jeg kan derfor ikke støtte det foreliggende lovforslag.

Qvist Jørgensen (S):

Også i denne sag mangler vi vores ordfører, og jeg skal på fru Jytte Hildens vegne give udtryk for, at vi ikke i det hele kan tilslutte os SF's forslag.

Det er jo sådan, at nedsættelsen af den arbejdsgiverfinansierede periode fra 5 uger til 1 uge også – ud over den redegørelse, som socialministeren har givet for forløbet – er en del af

[Qvist Jørgensen]

de aftaler, der blev indgået om finanslov 1988, altså en ikke uvæsentlig del af det fingeraftryk, som Socialdemokratiet satte ved den lejlighed. I øvrigt er det en aftale, som jeg har indtryk af at vi kan være tilfredse med, og som man af og til kan høre sure bemærkninger om fra regeringens side.

Vi løber ikke fra aftaler, heller ikke de dele, som vi måske ikke finder helt ønskværdige. Kan vi derimod opnå enighed om at ændre en aftale, er det helt fint. Jeg skal da ikke afvise, at der kan opnås enighed om ændring af periodens varighed igen med de muligheder, som socialministeren antydede der kunne være, men jeg må indrømme, at jeg er ikke særlig optimistisk.

I øvrigt synes jeg, at de relativt få bemærkninger, der ledsager lovforslaget, er gode og meget beskrivende for situationen. Jeg er enig i, at der må være et direkte økonomisk incitament for at formå arbejdsgiverne til at indrette arbejdspladserne på en sådan måde, at mest mulig sygelighed undgås.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Jeg kan høre på socialministeren og Socialdemokratiets ordfører, at det ender med, at vi får flertal for dette forslag på et eller andet tidspunkt.

Men det, der kalder mig op, er, at Socialdemokratiets ordfører siger, at »vi ikke i det hele kan tilslutte os SF's forslag«. Det må jo betyde, at der er noget i forslaget, Socialdemokratiet kan tilslutte sig. Hvad er det?

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg skal ikke forsøge at svare hr. Agerschou på Socialdemokratiets vegne, men jeg vil godt sige, at Det Konservative Folkeparti ikke kan tilslutte sig dette forslag om ændring af arbejds-giverperioden. Som det allerede er nævnt af socialministeren, skete der jo en ændring fra 5 uger til 1 uge ved juletid, og der er ingen basis for at ændre det nu.

Formanden:

Hr. Qvist Jørgensen for den korte bemærkning fra før.

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Det er rigtigt, hr. formand; det er den fra før.

Jeg troede egentlig, at jeg havde fået grebet den i farten med mine sidste bemærkninger om ros af de bemærkninger, der ledsagede forslaget. Hvis hr. Agerschou forestiller sig, at jeg skulle sige: Okay, det ene er 5 uger, og det andet er 1 uge, kan vi finde på noget? Så var det ikke det, jeg lagde op til.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

På mange måder synes jeg at Socialdemokratiet roste vores forslag. Der blev talt om de få, men gode bemærkninger. Betyder det, at Socialdemokratiet erkender, at den aftale, man lavede kort før jul 1987, var en meget dårlig aftale på det her punkt?

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Nej, hr. Agerschou, det betyder, at jeg gav en beskrivelse af udviklingsforløbet og gjorde opmærksom på, at der er nogle dele i en aftale, som man måske ikke bryder sig så meget om som andre dele.

Endvidere lå der i det, jeg sagde, en tilslutning til den redegørelse for muligheder, der kunne være i fremtiden, som socialministeren gav, og hvor hun meget præcist sagde, at der er gode muligheder for, at vi i løbet af det første halve år af 1989 kan opleve, at arbejdsmarkedets parter finder ud af en anden løsning og kommer med et forslag til regeringen – hvordan den så måtte se ud til den tid – om noget, som vi kunne ændre på. I så fald ville Socialdemokratiet ikke have nogen som helst vanskeligheder ved at sige, at så er der en ny situation. Men så længe den situation ikke eksisterer, løber vi ikke fra nogen aftale, uanset om det er en god eller en mindre heldig del af aftalen.

Jørgen Winther (V):

Venstre kan ikke støtte det fremsatte forslag til ændringer. SF's forslag vil medføre, at det ønskede mål, forbedring af danske virksomheders konkurrenceevne, ikke nås, og det er en

[Jørgen Winther]

helt klar forudsætning for at forbedre handelsbalancen over for udlandet, at eksporten stiger i de kommende år.

Ændringen af arbejds giverperioden fra 5 uger til 1 uge havde det klare sigte at afbøde virkningerne af de alt for høje lønstigninger. Det offentlige indvilligede i at overtage en del af omkostningsbyrderne for dermed at fremme eksporten og beskæftigelsen. Hvis den nuværende byrdefordeling ændres i retning af en belastning i stedet for en aflastning af det private arbejdsmarked, vil forhåbningerne til en snarlig forbedring af Danmarks økonomiske stilling blive svækket.

Venstre kan altså ikke støtte det fremsatte lovforslag.

Jane Oksen (FP):

Fremskridtspartiet kan ikke støtte dette forslag. Vi synes, at SF blander arbejdsmiljø og arbejds giverperiode sammen, som om alt sygefravær skyldes arbejdsgivernes manglende arbejdsmiljøforanstaltninger.

SF vil nu have, at alle arbejdsgivere skal betale 3 ugers sygedagpenge – kort efter, at vi har fået ændret de 5 uger til 1 uge. Det undrer os ikke. SF har aldrig forstået, at der også bør tages hensyn til arbejdsgiverne, hvis der skal skabes de nye arbejdspladser, der er så hårdt brug for. For SF gælder det om at lade de fæle arbejdsgivere betale. Det kan vi ikke støtte i Fremskridtspartiet. Det er et urimeligt forlangende og nogle løse påstande, SF rejser imod arbejdsgiverne.

Fremskridtspartiet stemmer imod lovforslaget, og vi tror heller ikke på, at der kan spares 1,4 mia. kr. på sygedagpenge.

Lis Noer Holmberg (CD):

CD ønsker ikke, at vi skal belaste vort erhvervsliv yderligere, så vi kan absolut ikke gå ind for SF's lovforslag.

Vi finder, at det er en slingrekurs, SF fører, og samtidig taler man om flere arbejdsløse. Vi mener, at vi skal støtte erhvervslivet og ikke genere det. Det kan ikke siges kortere.

Agerschou (SF):

Det sidste forstod jeg ikke: at SF fører en slingrekurs. Hvis CD's ordfører gjorde sig den

ulejlighed at sætte sig ind i, hvilke debatter der er foregået i Folketinget gennem årene om sygedagpenge, ville hun kunne se, at SF på dette punkt ikke har ført nogen slingrekurs, men har haft en ret fast opfattelse af, hvordan det skulle foregå.

Jeg vil godt rette et par åbenbare misforståelser, som fru Jane Oksen gjorde sig skyldig i. Hun påstod, at vi har skrevet, at alt sygefravær skyldes forhold på arbejdspladsen. Hvis fru Jane Oksen ville gøre sig den ulejlighed at læse bemærkningerne til lovforslaget, ville hun se, at der ikke står noget om »alt sygefravær«. Der står »meget sygefravær«, og det mener vi er en kendsgerning.

Op så betvivlede fru Jane Oksen, at der kan spares 1,4 mia. kr. Hun gjorde sig ikke den ulejlighed at begrunde, hvorfor hun gjorde det, og det vil jeg da gerne ved lejlighed høre. Det behøver ikke at være i aften, specielt fordi klokken er 10 minutter i 9, og fordi jeg ikke regner med, at Fremskridtspartiet i øvrigt er klar over, hvorfor det betvivler rigtigheden af den pågældende besparelse.

Men når SF foreslår at udvide arbejds giverperioden for betaling af sygedagpenge fra 1 uge til 3 uger, er det hovedsagelig, fordi vi, som socialministeren meget loyalt refererede det, mener, at der bør være et direkte økonomisk incitament for arbejdsgiveren til at indrette arbejdsmiljøet på en sådan måde, at mest mulig sygelighed undgås. Men vi har også stillet det forslag, fordi vi godt vil række socialministeren en støttende hånd.

Vi ved, at der navnlig på grund af den stigende arbejdsløshed er et udgiftspres på det sociale område, som socialministeren helt alene bøvler rundt med, og det synes vi er synd.

Forslaget her ville hjælpe ministeren en del, men hun foretrækker åbenbart på nuværende tidspunkt at rode rundt med tingene selv.

Vi forudser efter de bemærkninger, både socialministeren og Socialdemokratiets ordfører har gjort, at SF's lovforslag vil blive gennemført på et eller andet tidspunkt inden for relativt kort tid, og socialministeren vil i hvert tilfælde ikke gå forgæves til SF, hvis hun overtager forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 86:

Forslag til lov om ændring af lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag og lov om en børnefamilieydelse.

Af Agerschou (SF) m.fl.

(Fremsat 10/11 88).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Aase Olesen):

SF foreslår, at man i børnetilskudslovens § 5, stk. 1, nr. 4, sletter ordene »eller i øvrigt forsørges af offentlige midler«, og at de tilsvarende ord udgår i børnefamilieydelseslovens § 2, nr. 4.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er det en genfremsættelse af to lovforslag, der blev fremsat den 10. februar 1988, og som var til første behandling den 24. februar 1988 under den tidligere regering. Lovforslagene nåede ikke at blive færdigbehandlet inden valget.

Børnefamilieydelsesloven hører under Skatteministeriet og er et led i skattereformen, men betingelserne for udbetaling af børnefamilieydelsen er i meget væsentligt omfang de samme som betingelserne for udbetaling af børnetilskud i henhold til børnetilskudsloven. Dette gælder bl.a. den betingelse, SF's lovforslag retter sig mod, og vi kan derfor drøfte de to led i forslaget under ét.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, går det primært ud på at gøre det muligt at udbetale børneydelserne til børn, selv om de har længerevarende ophold på sygehus.

Ifølge Sikringsstyrelsens vejledning om børnetilskudslovens § 5, stk. 1, nr. 4, anses et barn

for forsørgt af offentlige midler under et sygehusophold, der påregnes at blive af længere varighed, og det vil efter praksis sige mere end ca. 2 måneder.

I Skatteministeriets cirkulære vedrørende børnefamilieydelseslovens § 2, nr. 4, er der henvist til den praksis, der følges med hensyn til børnetilskud.

Betingelsen, at barnet ikke må være forsørgt af offentlige midler, hvis det skal have børnetilskud, blev ikke indført med den nuværende børnetilskudslov, som trådte i kraft 1. juli 1987. Også i den oprindelige børnetilskudslov, som trådte i kraft i 1970, var dette en af betingelserne for at få børnetilskud.

Også af cirkulærerne til den gamle lov fremgik det, at indlæggelse på sygehus el.lign. af mere end midlertidig karakter var at betragte som forsørgelse af offentlige midler.

Baggrunden for reglerne om, at der ikke er ret til børneydelserne, når barnet i det væsentlige er forsørgt af offentlige midler, er, at børneydelserne ikke dækker alle udgifterne ved et barns forsørgelse. Man har derfor antaget, at forældrenes økonomiske lettelse ved et barns længerevarende ophold uden for hjemmet for offentlig regning, f.eks. på en observationsskole eller på et sygehus, i de normale tilfælde svarer til de tilskud, der falder bort.

Der er således tale om regler, der går ud på at undgå, at der ydes hjælp af to forskellige offentlige kasser til det samme formål, det, man kalder dobbelt forsørgelse. Reglerne har intet med brugerbetaling at gøre, sådan som det påstås i bemærkningerne til det foreliggende lovforslag.

SF har fremhævet konsekvenserne af, at retten til børnetilskud i et kvartal afhænger af, om barnet er forsørgt af offentlige midler den første dag i kvartalet. Da børnetilskud udbetales kvartalsvis på bestemte datoer via edb, har det af administrative grunde altid været sådan, at retten til at modtage børnetilskud skal være opfyldt ved begyndelsen af det første døgn i kvartalet. Man lagde allerede ved gennemførelsen af den første børnetilskudslov vægt på at have en enkel regel, som var til at administrere for kommunerne. Skulle der være specielle situationer, hvor denne regel ville betyde, at en familie kunne komme i økonomisk klemme, er der mulighed for at yde kontanthjælp efter bistandslovens regler om enkeltudgifter eller om særlige udgifter til børn.